

POLICY BRIEF 02/2020

Pellervon taloustutkimuksen TURVA-hanke selvitti kyselytutkimuksella maatalousyrittäjien näkemyksiä turvemaiden viljelystä sekä niiden kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä.

Puolet vastaajista eivät olleet halukkaita tekemään mitään ehdotetuista toimenpiteistä ilmasto vaikutusten vähentämiseksi, edes korvausta vastaan.

Turvemaiden viljelykäyttö ei muutu ilman politiikkatoimia ja -ohjausta. Varsinkin isoilla kotieläintiloilla on tarvetta lisäpeltoalalle, ja peltoala vaikuttaa tilan elinkelpoisuuteen.

Viljelijöitä pitäisi myös kannustaa lisäämään tilojen välistä yhteistyötä sekä lohkojen vaihtoa ja yhteisiä viljelykierroja.

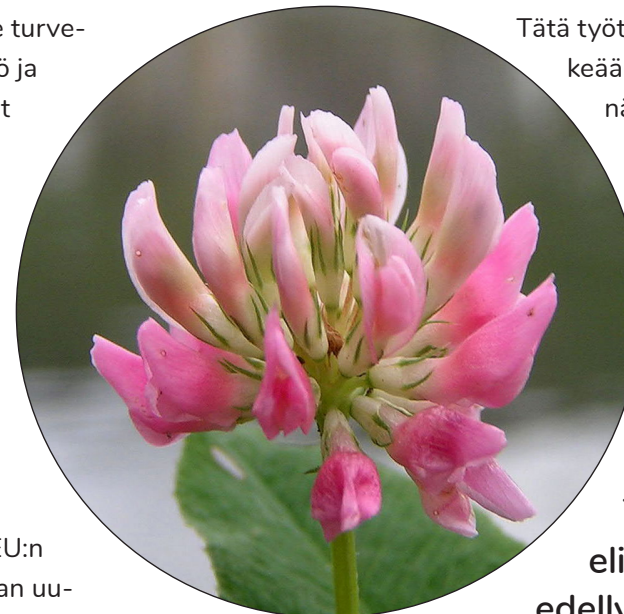
Viljeltyjen turvemaiden päästöjen vähennys vaatii radikaaleja toimia

Turvemaat ovat maatalouden merkittävin päästölähde

Suomen maatalouden kasvihuonekaasupäästöistä noin 60 % tulee turvemailta. Turvemaiden käyttö ja siinä tapahtuvat muutokset vaikuttavat merkittävästi maatalouden päästöihin. Turvemaiden osuus koko peltoalasta on 13 %. Turvemaiden kasvihuonekaasupäästöjä voidaan hillitä turvemaiden käyttöä rajoittamalla ja käyttöä muuttamalla.

Parhaillaan valmistellaan EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistusta. Tämän yhteydessä laaditaan kansallinen strategia, jonka puitteissa politiikkaa Suomessa toteutetaan. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö on käynnistänyt hankkeen, jonka

tarkoituksena on kehittää vapaaehtoisia keinoja ja kannustimia ilmastoystävällisempään maankäyttöön.

Tätä työtä ajatellen on erittäin tärkeää tuntee maanviljelijöiden näkemyksiä turvemaiden ilmastopäästöjen vähentämisestä. Monet alan toimijat ja yritykset tekevät merkittävää kehitystyötä maatalouden ilmastopäästöjen vähentämiseksi, mutta työ kaipaa poliittista tukea.

Turvellot nähdään elinkelpoisuuden edellytyksenä

Kyselyn perusteella viljelijät ovat sitä mieltä, että tietyillä alueilla ja tiloilla maatalon elinkelpoisuus edellyttää turvepeltojen viljelyä. Turvemaiden

poistaminen viljelyksestä vaikuttaisi viljelijöiden mielestä erityisesti isojen kotieläintilojen elinkelpoisuuteen, sillä turvepeltojen raivaamisen taustalla on usein lannanlevitysalan tarve. Viljelijät eivät myöskään pitäneet turvepeltojen poistamista taloudellisesti järkevänä. Viljelijöille turvepeltojen viljelystä poistaminen tarkoittaisi tuottojen menetystä. Kun tuotantoala pienenee, myös tulojen määrä pienenee.

Poliittisten päätösten puute on hidaste toiminnalle

Keskeinen turvepeltojen käytön muuttamista ja viljelystä poistamista rajoittava tekijä on maatalouden ilmastopolitiikkaan liittyvien päätösten puute. Tämä aiheuttaa maatilayrityksille epävarmuutta, mikä rajoittaa yritystoiminnan kehittämistä. Päätösten puute ei myöskään kannusta viljelijöitä

miettimään ilmastopäästöjä vähentäviä viljelykäytäntöjä.

Kyselyn mukaan ilmastopäästöjen hillintään viljelijöitä kannustaisi eniten korvaus hiilivarastojen ylläpitämiselle ja hiilensitomista edistäville viljelykäytännöille. Lähes yhtä merkittävä kannustin olisi tuki hiilensidontaan tehtyjen investointien ylläpitämiselle.

Viljelijät näkivät myös tilojen välisen yhteistyön ja tilusjärjestelyt mahdollisina tapoina hillitä ilmastopäästöjä. Yhteistyö voisi käsittää lohkojen kierrätystä ja yhteisiä viljelykiertoja tilojen kesken. Erityisesti isot tilat kannattivat ilmastopäästöjen hillintää yhteistyön ja tilusjärjestelyjen avulla.

Yleisesti viljelijät kokivat nurmen lisäämisen kiinnostavaksi tavaksi hillitä ilmastopäästöjä. Turvemaiden metsittäminen tai muuttaminen kosteikoiksi puolestaan kiinnosti vain pientä joukkoa.

Korvaus saisi puolet viljelijöistä toimimaan

Viljelijöiltä kysyttiin näkemyksiä ilmastovaikutuksia vähentävistä toimenpiteistä. Puolet vastaajista eivät olleet halukkaita tekemään mitään ehdotetuista toimenpiteistä ilmastovaikutusten vähentämiseksi, edes korvausta vastaan. Kyselyn perusteella kosteikon perustamisesta vaadittaisiin keskimäärin 600 €/ha korvaus vuodessa.

ILMASTONMUUTOKSEN HILLINTÄ TURVEMAI DEN KÄYTTÖÄ MUUTTAMALLA

KANNUSTAVAT TEKIJÄT

Korvaus hiilivarastojen ylläpitämiselle

Korvaus hiilensitomista edistäville viljelykäytännöille

Tuki hiilensidontaan tehtyjen investointien ylläpitämiselle

Tilojen välisen yhteistyön edistäminen

Tilusjärjestelyjen edistäminen ja tukeminen

RAJOITAVAT TEKIJÄT

Turvemaita tarvitaan viljelykäytössä

Tietyillä alueilla tilan elinkelpoisuus edellyttää turvemaiden viljelyä

Tuotannon määrän väheneminen

Turvemaiden poistaminen viljelystä ei ole taloudellisesti järkevää

Toimintaympäristön epävarmuus

Vastaavasti metsittäminen kiinnostaisi noin 350 €/ha korvauksella. Turvepellon vedenpinnan nostamisesta talvikaudella säätösaloajilla vaadittiin keskimäärin noin 230 €/ha. Vaatimus nurmen osuuden kasvattamisesta ei vaikuttanut vastaajien korvausvaatimuksiin.

Johtopäätökset

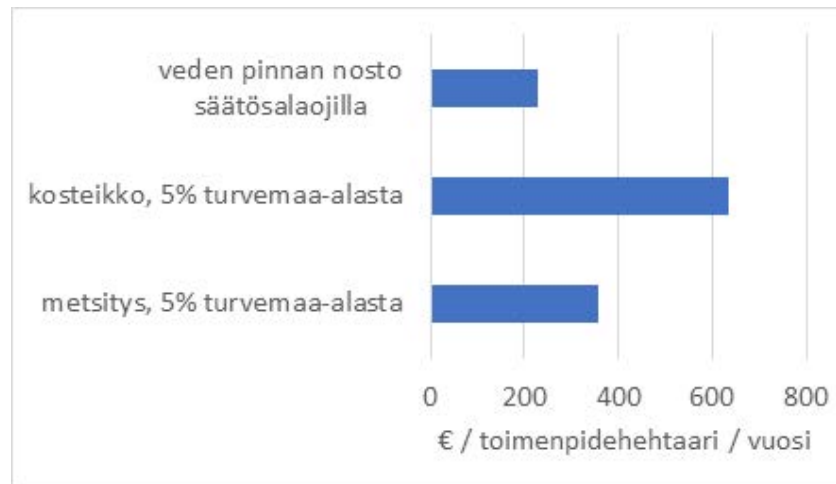
Turvemaiden viljelykäyttö ei muutu ilman politiikkatoimia ja -ohjausta. Varsinkin isoilla kotieläintiloilla on tarvetta lisäpeltoalalle lannanlevitysalaksi. Siksi peltoala vaikuttaa tilan elinkelpoisuuteen, eikä turvepeltojen viljelystä luopumista koeta taloudellisesti järkevänä.

Korvaus kannustaa joka toista turvemaiden viljelijää uusiin toimintatapoihin. Neljännes turvemaiden omistajista olisi kiinnostunut metsittämisestä. Kosteikkosi muuttaminen kiinnostaisi vajaata viidennestä. Kaikista toimenpiteistä nurmen osuuden lisääminen turvemailla kiinnosti viljelijöitä eniten.

Toiseksi eniten kannatusta sai uusien turvepeltojen raivaamisen kieltäminen. Raivauskielto oli suosituimpaa niiden keskuudessa, joilla ei ollut turvepeltoja. Osalla tiloista

raivaaminen liittyy lannanlevitysalan tarpeeseen. Tarjoamalla tukea ja ratkaisuja lannanlevitykseen ja -käsittelyyn asia voitaisiin ratkaista peltoja raivaamatta.

Viljelijöillä ei ole riittävästi tietoa turvemaiden viljelyn ilmastovaikutuksista. Jopa puolet viljelijöistä arvioi, että turvemaiden ilmastovaikutuksia liioitellaan. Toisaalta turvemaata viljelevistä lähes 60 % kaipasi lisää tietoa turvemaiden päästöjä vähentävistä viljelykäytännöistä. Tiedon puute näkyy myös siinä, että valintakokeessa nykytilanne valittiin usein ja muissakin kysymyksissä saatiin paljon en osaa sanoa -vastauksia.

Keskimääräiset korvausvaatimukset ilmastonpäästöjä vähentävistä toimenpiteistä, €/toimenpidehehtaari/vuosi.

Suosituksukset

- Turvepeltojen ilmastovaikutusten näkökulmasta ei ole varaa sulkea pois mitään politiikkatoimia. Myönteisten toimintatapojen yleistyminen vaatii sekä vapaaehtoisia että velvoittavia toimenpiteitä. Esimerkiksi voitaisiin kieltää uusien turvemaapeltojen raivaaminen.
- Viljelijöillä ei ole tarpeeksi tietoa turvepeltojen ilmastovaikutuksista ja hyvistä viljelykäytännöistä. Luotettavaa tietoa tulisi olla riittävästi tarjolla. Tietoa voidaan tarjota neuvonnan ja koulutuksen avulla sekä alan yritysten kautta. Esimerkiksi pitäisi edistää alan toimijoiden yhtenäistä viestintää ilmastovaikutuksista ja ratkaisuisista päästöjen vähentämiseen.
- Poliittisten linjausten ja päätösten puute luo epävarmuutta viljelijöiden toimintaympäristöön, mikä rajoittaa myös kehittyvien tilojen toimintaa. Kipeitäkin päätöksiä on oltava valmiita tekemään. Päätökset voivat osaltaan kannustaa uusien toimintatapojen käyttöönottoon. Esimerkiksi pitäisi tehdä selkeä päätös turvemaiden päästöjen vähentämistavoitteesta.
- Kannustetaan viljelijöitä lisäämään tilojen välistä yhteistyötä sekä lohkojen vaihtoa ja yhteisiä viljelykiertoja. Toteutetaan systemaattinen tilusjärjestelyiden tarvekartoitus, joka tuottaa myös suoria ehdotuksia tilusjärjestelyistä. Esimerkiksi pitäisi lisätä nurmen osuutta turvepeltojen viljelyssä.

POLICY BRIEF 02/2020

VILJELTYJEN TURVEMAIDEN PÄÄSTÖJEN VÄHENNYS VAATII RADIKAALEJA TOIMIA

Tutkimuksen mahdollisti

KESKITIEN S Ä Ä T I Ö

Kiitos rahoittajalle. Tässä tutkimuksessa pääsimme pureutumaan hyvin ajankohtaiseen aiheeseen ja tuomaan maatalousyrittäjien näkökulman maatalous- ja ilmastopolitiikan valmisteluun. -Tekijät

Näin tutkimus tehtiin

- Pellervon taloustutkimuksen TURVA-hanke selvitti turvemaita viljelevien maanviljelijöiden näkemyksiä turvemaiden ilmastopäästöjen vähentämisestä, päästöjen vähentämistä rajoittavista tekijöistä ja päästöjen vähentämisen kannustimista.
- Tutkimuksen aineisto kerättiin yhdessä Luken OPAL-Life-hankkeen kanssa ja hankkeen toteuttamisessa tehtiin yhteistyötä Luken STN SOMPA -hankkeen kanssa.
- Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena, johon vastasi kaikkiaan 2 000 viljelijää. Vastaaajista 727 oli omistuksessaan turvemaapeltoa. Turvemaan omistajia oli odotusten mukaisesti eniten Keski-, Etelä- ja Pohjois-Pohjanmaalla sekä Etelä-Savossa.
- Vastanneiden tilojen keskimääräinen peltoala oli 61,7 ha. Kaikista vastaaajista 67 % oli kasvinviljelytiloja ja 11 % maitotiloja. Turvemaata viljelevistä tiloista keskimääräistä useampi oli nautakarjatiloja.
- Lisää tutkimuksen tuloksia on raportoitu Powerpoint-kalvosarjassa, joka on saatavissa täällä: ([linkki](#))

Etusivun kuva: Pethan / Wikimedia Commons CC BY SA 3.0

Yhteistyössä

Lisätietoja

Tapani Yrjölä
vanhempi
maatalousekonomisti
040 164 8042
tapani.yrjola@ptt.fi

